

BILTEN

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

januar – mart 2021. godine

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO
OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Zašto je važna medijska pismenost?

Možete li da zamislite jedan dan koji će proći, a da ne pogledate u svoj mobilni telefon, da ne posjetite neku od društvenih mreža, ne čujete nijednu vijest na televiziji, radiju ili nekom veb portalu? Vjerovatno možete jedino ako riješite da odete na odmor i nastojite da se „isključite“ od svega na određeno vrijeme, ali u redovnim okolnostima smo svi konstantno izloženi ogromnom broju informacija posredstvom medija i različitih kanala komunikacije. Da li je to navika modernog društva, da li je to naša opsesija? Vjerovatno se na ovu temu može postaviti mnogo pitanja. Neke odgovore ćete dobiti u našem biltenu za prvi kvartal 2021. godine.

Informacije može tražiti svako, samo treba znati kako!!!

Pojam medijske pismenosti definisan je na konferenciji o medijskoj pismenosti 1992. (National Leadership Conference on Media Literacy, 1992.) kao „sposobnost pristupa, analize, vrednovanja i odašiljanja poruka posredstvom medija“ (Aufderheide, 1992.).

Centralna tema medijske pismenosti jeste ovladavanje kritičkim i kreativnim vještinama, odnosno znanjima koja pomažu da se povežu složene ideje, da se stalno postavljaju pitanja, prepoznaju pravi odgovori, identifikuju zablude što je u temeljima intelektualnih sloboda.

Prateći pozitivne međunarodne primjere i preporuke, cilj nam je aktuelizovati i približiti ovu temu nastavnicima koji će usvojena znanja i vještine prenijeti djeci i učenicima. Razvijeni društva ne prepuštaju pojedincima da se samostalno brinu i nesistemske snalaze u sticanju tih znanja, nego podstiču različite društvene strategije medijskog opismenjavanja, prateći pozitivne međunarodne primjere i preporuke. Vjerujemo da su i obrazovne vlasti u Bosni i Hercegovini spremne da krenu na ovaj važan put zajedničke edukacije s krajnim ciljem odgoja i obrazovanja naših učenika i njihove sigurnosti u medijskom okruženju 21. vijeka. Jačanje medijske pismenosti građana jedan je od najvažnijih segmenata razvoja društva, a posebno je važno da ta tema bude na pravi način zastupljena u obrazovnom sistemu. Upravo zbog toga je i veliko nastojanje u jačanju kapaciteta odgajatelja, nastavnika i stručnih saradnika za unapređenje medijske pismenosti kod djece i učenika.

UNESCO je još sedamdesetih godina 20. vijeka podstakao pitanje obrazovanja za medije. Oni su upravo zatražili da se na međunarodnom nivou sastanu naučnici kako bi istražili načine uključivanja medijskog obrazovanja u obrazovne sisteme svih razvijenih, pa i manje razvijenih zemalja. Od potpisivanja Deklaracije o medijskom obrazovanju (Declaration of Media Education) 1982. do danas, koncept medijske pismenosti ili medijskog odgoja donekle se mijenjao, ali je ostao utemeljen na osnovnoj ideji - komunikacionim pravima koja proističu iz osnovnih ljudskih prava što su garantovani dokumentima međunarodne zajednice, ponajprije Poveljom Ujedinjenih nacija o ljudskim pravima (1945.) i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950.). Ima li Bosna i Hercegovina dovoljno kapaciteta i znanja i kasnije li sa medijskim opismenjavanjem?

Kako bi se ova važna tema približila što široj obrazovnoj zajednici, eTwinning BiH pokreće godišnju kampanju na temu Medijske pismenosti nizom vebinara koji započinju **16. 03. 2021. u 19:00 sati**. Scenario tih vebinara su pripremili eksperti iz ove oblasti. Jedan od njih je i **doc. dr. Emir Vajzović**, koji je analizirao temu o strateškom pristupu razvoja medijske i informacijske pismenosti u protekle četiri godine, te o modelu integracije ovog koncepta u sisteme obrazovanja.

Više informacija i korisne materijale učesnici mogu pronaći na linku: <https://fpn.unsa.ba/b/medijska-i-informacijska-pismenost/>

Mediji nisu više dodatak našem svakodnevnom životu već njegov virtualni ekvivalent – shvatimo ga ozbiljno, edukujmo se zajedno!

Statistički podaci o korišćenju internet usluga u BiH

U Bosni i Hercegovini broj internet pretplatnika se za 15 posljednjih godina povećao za oko četiri i po puta, a za to vrijeme se potpuno promijenio i način pristupa internetu, potvrđuju podaci Regulatorne agencije za komunikacije.

Dok je na kraju 2004. godine bilo ukupno 168 937 internet pretplatnika, od čega je 96% koristilo dial-up pristup, na kraju prošle godine BiH je imala 746 271 internet pretplatnika, od čega je 99,9% koristilo širokopojasni internet. Dial-up je u prošloj godini koristilo svega još 384 pretplatnika. U istom periodu, broj korisnika interneta u BiH skočio je gotovo šest puta, odnosno sa 585 000 na kraju 2004. godine, na nešto više od 3,3 miliona korisnika na kraju prošle godine. Po procjeni Regulatorne agencije za komunikacije, stopa korištenosti interneta u BiH u prošloj godini je bila čak 94,3%. Iz Agencije ističu da je korištenje interneta u BiH u stalnom porastu, s posebnim akcentom na upotrebu širokopojasnih usluga. U prošloj godini je u BiH djelovalo 65 pružaoca internet usluga. Na drugom mjestu po zastupljenosti je kablovski pristup, koji je najviše u upotrebi u urbanim sredinama. Pristup baziran na optičkom kablju, odnosno FTTH pristup, u porastu je od 2018. godine – navode iz RAKa u izvještaju o godišnjoj anketi za prošlu godinu, koju provode među onima koji pružaju internet usluge u BiH.

Bilo bi zanimljivo provesti istraživanje koliko naših učenika ima pristup kućnom internetu, s obzirom na trenutnu situaciju onlajn nastave usljed pandemije, koja nas je zadesila i u školskoj 2020/21 godini.

Za mnogo dobrih bilten senzacija!

(slijedi)

Mjesečna doza eTwinning vibracija!

Da li u našim školama postoji neka „abeceda ili azbuka za medijsku pismenost“?

U svakom našem biltenu razgovaramo o aktuelnim temama sa našim vrijednim eTwinnerima. Ovaj put smo se odlučili da na virtuelan način dođemo do naših eTwinning prijatelja iz Mješovite škole Teočak. Iako se nalazi u manje urbanom dijelu Bosne i Hercegovine, ova škola po svojim rezultatima može da parira mnogim gradskim školama, kako u BiH tako i u mnogim evropskim zemljama. Vjerovatno su za sve te rezultate učenika i školske zajednice zaslužni i naši profesori koje predstavljamo u ovom intervjuu. Vodeći se temom Medijske pismenosti, nismo mogli pronaći bolji izbor nego što su naši vrijedni eTwinneri, profesor matematike i fizike Besim Muminović i profesorica ekonomske grupe predmeta Besida Muminović.

1. Koliko eTwinning aktivnosti doprinose unapređenju nastavne prakse na vašim redovnim časovima?

Besida: Pojava eTwinninga u BiH doprinijela je mnogim inovacijama u mojoj nastavnoj praksi. Učenicima je pružena mogućnost da svoj rad uporede i razmijene sa vršnjacima u drugim zemljama što doprinosi boljoj motivaciji učenika za nastavu.

Besim: Nastavni proces kroz eTwinning aktivnosti doprinosi unapređivanju nastavne prakse, kako kroz razmjenu iskustava i ideja tako i kroz obogaćivanje životnog iskustva samih učenika i nastavnika.

2. Da li ste temu medijske pismenosti razrađivali putem eTwinning projekata?

Besida: Temu medijska pismenost nisam razrađivala posebno kao eTwinning projekt, ali medijska pismenost bila je sastavni dio projekta na kojem sam radila sa partnerima iz 10 zemalja („Being a World student through eTwinning“), gdje su učenici kroz istraživanje na internetu pravili turistički vodič svog mjesta.

Besim: Nisam imao priliku raditi na razvoju medijske pismenosti u okviru nekog eTwinning projekta, ali jesam imao prilike raditi u nekim sličnim projektnim aktivnostima. Naravno, sama moja uža profesija, a to su matematika i fizika, zahtijevaju visok nivo tačnosti i realnog poimanja stvarnosti. Tako sam često razgovarao na temu manipulacija brojevima kroz nastavu statistike ili kroz kombinatoriku kada su u pitanju igre na sreću.

3. Koliko je važna integracija medijske pismenosti kako bi učenici bili spremni za život i rad u 21. vijeku?

Besida: U 21. vijeku učenici imaju mnogo izvora informisanja, a najčešće su to internet i društvene mreže na šta se mladi uglavnom oslanjaju. Nažalost, učenici u nastavnom procesu imaju vrlo malo prilike da razvijaju kritičko mišljenje, a time i ne razvijaju sposobnosti razlikovanja tačnih i netačnih informacija. Veoma često ne provjeravaju izvore odakle informacija dolazi, pa su učenici podložni za manipulaciju različitih vrsta.

Besim: Kako je 21. vijek, vijek u kome mediji imaju najznačajniju ulogu u društvenom životu, tako učenici trebaju biti sposobni da se nose sa izazovima u medijskom prostoru i na taj način doprinesu razvoju društvene svijesti i odgovornosti, kako ne bi došlo do zloupotrebe od strane pojedinaca, a isto tako i od političkih, vjerskih, kriminalnih i drugih organizacija.

4. Možemo li u narednom periodu upravo od Vas očekivati tematske radionice za profesionalni razvoj nastavnika kada je u pitanju medijska pismenost?

Besida: Naravno da bih voljela održati tematske radionice na ovu temu, ali trenutna epidemiološka situacija nameće da sve naše planove, nažalost, ostavimo za neko bolje vrijeme.

Besim: Ukoliko bi moje znanje i kvalifikacije odgovarale, naravno, uz određene konsultacije i pripremu bio bih spreman raditi sa drugim kolegama i kolegicama na tematskim radionicama.

5. Od jedan do deset, koliko smatrate da je važna aktuelizacija ove teme i koje bi bile Vaše preporuke da obrazovne vlasti preduzmu po pitanju unapređenja ove vrste pismenosti?

Besida: Smatram da je aktuelizacija ove teme izuzetno važna i da bi na skali od 1 do 10, zauzela 10. Koliko svi mi u učionicama možemo vidjeti, učenici se veoma teško snalaze kada je istraživanje na internetu u pitanju. Često nam prezentuju neprovjerene podatke, koje je neko iz nekog razloga objavio. Sami smo svjedoci da su u periodu pandemije COVID-19 ljudi potpuno izgubljeni po pitanju medijske pismenosti i nalazili su na internetu informacije od potpune negacije pandemije do paničnog straha. Obrazovne vlasti bi trebale što prije pokrenuti inicijativu da u nastavni plani i program unesu teme koje bi se odnosile na medijsku pismenost.

Besim: Aktuelizacija teme medijske pismenosti bi trebalo da zauzima visoko mjesto, najmanje 9. Aktuelizacija ove teme bi trebalo da bude značajna u svim nastavnim predmetima. Potrebno je raditi na opismenjavanju učenika kada je u pitanju medijska pismenost, kako bi razlikovali informacije, šta je nečije mišljenje, a šta su činjenice. Potrebno je osavremeniti nastavne programe temom medijske pismenosti. Potrebno je u ovaj proces uključiti ljude koji se bave medijima i posljedicama njihovog djelovanja, kao što su novinari, sudije, advokati, socijalni radnici, psiholozi i drugi. Ovoj ozbiljnoj temi potrebno je tako i postupiti, kako posljedice lošeg pristupa ne bi trpjele neke buduće generacije.

NAŠI AMBASADORI

Želimo obavijestiti sve učesnike eTwinning platforme da je eTwinning Državna organizacija za podršku izabrala putem Javnog poziva nove/stare eTwinning ambasadore (iskusne eTwinners, nastavnike srednjih škola). Za izbor novih kandidatkinja uzeti su i dodatni kriteriji: aktivnosti na eTwinning portalu, inovacije u nastavnom procesu, obrazovni profili i profesija kandidata, aktivno integrisanje eTwinninga u nastavni proces i regionalna rasprostranjenost.

Nove ambasadore su:

1. **Lejla Hujdur, JU Srednja ekonomska škola, Sarajevo**
2. **Amra Đapo, JU Gimnazija „Ismet Mujezinović“, Tuzla**

Izabrane ambasadore su upoznate s daljim obavezama eTwinning ambasadora.

Sve informacije i kontakte o BiH eTwinning ambadorima možete naći na:
<https://www.etwinning.net/bs/pub/community/countries/country.cfm?c=70>

eTwinning

eTwinning vijesti

- Vebinar „Oznaka eTwinning škola“ održan je **19. 01. 2021.** godine u 19:00 sati. Tokom vebinara, eTwinning ambasadorica Lejla Hujdur je predstavila sve korake koji su neophodni za popunjavanje i razumijevanje prijave te je učesnicima pružila praktične savjete kako na najbolji način popuniti prijavu.
- Drugi eTwinning vebinar „Državna/Evropska oznaka kvaliteta“ je realizovan **26. 01. 2021.** godine. Vebinar su vodile eTwinning ambasadorice u BiH Nada Sokolović i Fatima Kličić. Tokom vebinara su se predstavili kriteriji za dodjeljivanje Državne oznake kvaliteta. Cilj vebinara je bio da učesnici steknu znanje i budu motivisani da kvalitetno popune prijavu za Državnu oznaku kvaliteta. Učestvujući u kvizu znanja, učesnici vebinara su imali priliku osvojiti i simbolične nagrade.
- Milioni pristalica širom svijeta, udružujući snage „Zajedno za bolji Internet“ su obilježili **9. februar 2021.** godine kao Dan sigurnijeg interneta. Ovoj aktivnosti pridružila se i Državna organizacija za podršku eTwinningu u BiH, sa eTwinning ambasadoricama Fatimom Kličić i Lejlom Hujdur i Mirnom Hrapović ispred MFS-EMMAUS. Tokom vebinara, učesnici su imali priliku čuti o različitim aspektima eSigurnosti koji su bitni pri realizaciji eTwinning projekata, razmijeniti dobre prakse i primijeniti neke od veb alata koje mogu koristiti u daljem radu na eTwinning projektima.
- U saradnji sa predstavnicom Pedagoškog zavoda Zenica od **01. do 03. 02. 2021.** godine održana su tri eTwinning vebinara na temu „Osnove eTwinninga i eTwinning putovanje“. Naši eTwinning ambasadori Nada Sokolović, Lejla Hujdur i Nijad Salihović bili su voditelji ovih aktivnosti. Na radionicama je učestvovalo 126 nastavnika osnovnih i srednjih škola Zeničko-dobojskog kantona. Učesnici su imali priliku steći nova znanja o mogućnostima eTwinninga i o profesionalnom razvoju nastavnika, kao i kako eTwinning može doprinijeti unapređenju nastavnog procesa i integraciji eTwinning projekata u redovnom nastavnom planu i programu. S predstavnicima Pedagoškog zavoda a usljed iskazanih potreba nastavnika, eTwinning Državna organizacija planira realizovati „napredne“ eTwinning radionice.

eTwinning anketa - Da li će ovo biti novo vrijeme za nove promjene i novo obrazovanje?

Da li ste znali da je u Izvještaju o praćenju eTwinninga 2019., 92% nastavnika smatralo da učestvovanje u eTwinningu povećava motivaciju njihovih učenika? Znete li da se isti procenat nastavnika slaže da eTwinning podstiče saradnički rad među učenicima?

U prethodnom periodu imali ste priliku da učestvujete u anketi čiji je cilj bio dobiti objektivne pokazatelje kako da DOP djeluje u narednom periodu, pružajući korisnicima eTwinning platforme bezgraničnu podršku.

Na 25 pitanja ankete odgovorio je 61 učesnik. Polovina anketiranih, 50,8%, su nastavnici u kategoriji od 41. do 50. godine, a prevladava kategorija ženskog spola, čak 91,8%. Procenat nastavnika koji su popunili anketu nam ukazuje da preovladavaju nastavnici sa dvadeset i više godina radnog staža, a 57,4% su nastavnici osnovnih škola.

Cilj ankete bio je kako u narednom periodu prilagoditi različite vrste obuka našim nastavnicima u Bosni i Hercegovini. Tako se 72,1% izjasnilo da je idealan tip kombinovane obuke, tj. vebinara sa praktičnim primjerima i zadacima. Velika većina nastavnika se izjasnila da eTwinning platforma u velikoj mjeri utiče na redovni nastavni proces i modele nastave. Nažalost, procenat sedmičnog učešća na portalu i nije baš tako visok i iznosi 16,4%. Rezultati ankete nam pokazuju da se veliki procenat ispitanika, 60,7%, izjasnio da nema dovoljno prilike niti vremena da se potpuno angažuje na portalu, kako bi ga u potpunosti iskoristio u smislu integracije u nastavni proces kao i prepreka u poznavanju stranih jezika (42,6%).

Više o dobijenim rezultatima analize ankete moći ćete pročitati na stranici www.aposo.gov.ba/erasmus/etwinning

„Moramo cijeli život postavljati pitanja sebi i drugima kako bismo gradili medijsku pismenost“

Nensi Blažević

 BILTEN
AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO OŠKOLNO I SREDNJE OBRAZOVANJE
januar – mart 2021. godine

